

Klimat- och
näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi,
kemikalier och strålning,
Diarienummer KN2024/02249

Remissyttrande

Remiss från Klimat- och
näringslivsdepartementet

Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi

Sveriges Allmännyttas är bransch- och intresseorganisationen för 322 allmännyttiga kommunala och privata bostadsföretag som bygger och förvaltar hyresbostäder för alla i hela landet. Tillsammans har de cirka 995 000 hyresbostäder. Vi bistår våra medlemmar så att de kan vara långsiktiga och konkurrenskraftiga aktörer på bostadsmarknaden. På så sätt bidrar vi gemensamt till en hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Sveriges Allmännyttas synpunkter

Sveriges Allmännyttas är positiv till översynen av lagstiftningen för att regelverket ska bli tydligare och att mer avfall ska gå till återanvändning och materialåtervinning.

5.1 Avfallsproducentens ansvar förtydligas

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om avfall som hanteras i flera led.

Sveriges Allmännyttas anser dock att förslaget behöver förtydligas ytterligare gällande vad som avses när ansvaret övergår till en mottagare. Avser det vilken annan verksamhet som helst, eller avser det bara mottagare som är yrkesmässiga insamlare och behandlare? Om en lokalhyresgäst i en fastighet lämnar sitt farliga avfall i ett miljörum som fastighetsägaren tillhandahåller, är det fastighetsägaren som ansvarar för att se till att avfallet blir fullständigt behandlat? Vad som gäller om fastighetsägaren anlitar ett

serviceföretag som byter ut kyl- och frys, är det serviceföretaget som är mottagare och därmed ansvarig för att avfallet blir fullständigt behandlat?

5.2 Kommunalt avfall förtydligas

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om kommunalt avfall.

Sveriges Allmännyttas anser dock att det behöver tydliggöras när avfall är kommunalt avfall eller verksamhetsavfall. Det behövs kriterier för när avfallet "till sin art och sammansättning" inte är likt avfall från hushåll. Räcker det till exempel att mängderna avfall är större än det som kan uppkomma i ett hushåll för att det ska räknas som verksamhetsavfall?

5.5 Fastighetsinnehavarens avfallshantering moderniseras

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om förtydliganden av fastighetsinnehavarens avfallshantering.

Sveriges Allmännyttas är positivt till att fastighetsinnehavare får återvinna bioavfall på fastigheten.

Sveriges Allmännyttas anser dock att det är problematiskt om det med nyttjanderättsinnehavare avses att enskilda hyresgäster i ett flerbostadshus själva ska fatta beslut om exempelvis återvinning av bioavfall på fastigheten. Här behöver fastighetsägarens ha beslutanderätt.

8.1 Insamlingssystem för återanvändning

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om insamlingssystem för återanvändning då det möjliggör att mer produkter återanvänds och inte går direkt till behandling som grovavfall.

Sveriges Allmännyttas anser dock att frågan bör utredas utförligare. Hur kommer detta insamlingssystem att påverka kostnaderna för avfallsavgifterna? Att tillhandahålla de återbrukbara produkterna kostnadsfritt, kommer det påverka flödet? Kan det bli så att det "överkonsumeras" för att det är gratis, och sen hamnar ytterligare en gång i miljörummen? Det krävs också att det finns personal på plats för hanteringen så att produkter som angripits av ohyra kontrolleras eller produkter som innehåller farliga ämnen inte recirkuleras.

8.2 Utsortering av avfall

Sveriges Allmännyttas avstyrker förslaget om att papper, plast, glas och metall som inte är förpackningsavfall eller bygg- och rivningsavfall ska sorteras separat i en egen fraktion, till förmån för insamling i materialströmmar.

Sveriges Allmännyttas menar att det är praktiskt omöjligt att sortera ytterligare fraktioner och få plats med dem under diskbänken, det är trångt redan idag. Det behövs dubbelt så många sorteringskärl om man ska hålla isär tandkrämstubb från tandborsten, stekpannan från tonfiskburken och så vidare. Utöver att hushållen måste hålla dessa fraktioner separata ska de ta sig till en annan plats som oftast inte är inom fastigheten. Idag får hushållen åka till återvinningscentralen om de vill exempelvis sortera kommunplast eller en framtida samlingsplats som kommunen hänvisar till.

Sveriges Allmännyttas understryker att sortering i materialströmmar där materialet sorteras tillsammans med förpackningar av samma material är den mest pedagogiska och praktiska lösningen för hushållen. Att sortera i materialströmmar är gör det möjligt att samla in dessa material fastighetsnära.

Sveriges Allmännyttas föreslår därför att det ska utredas hur insamling i materialströmmar skulle kunna genomföras.

8.3 Fastighetsnära insamling

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget till definitionen av fastighetsnära insamling. Det behöver dock tydliggöras om förslagen innebär att de föreslagna tre fraktionerna ska samlas in på en och samma plats eller om det är möjligt att ha flera olika samlingsplatser fastighetsnära.

Sveriges Allmännyttas anser att fastighetsägaren måste kunna anpassa lokaliseringen och utformningen av samlingsplatserna till fastighetens och fastighetsägarens förutsättningar.

Sveriges Allmännyttas avstyrker att kommunerna får rätt att bestämma att även övrigt avfall ska samlas fastighetsnära.

Sveriges Allmännyttas menar att införandet av fler fraktioner som ska samlas in fastighetsnära kommer att kräva plats för fler kärl vilket leder till ökade kostnader för att uppföra miljörum/samlingsplatser. Dessutom kan de grönytor som tas i anspråk kunna behövas för klimatanpassningar eller annat.

8.5 Insamling av annat avfall som kommunen ansvarar för

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om att kommunen ska inrätta ett system för det avfall som inte samlas in fastighetsnära underlättar för hushåll och andra innehavare att lämna ifrån sig avfallet.

Sveriges Allmännyttas förordar insamling i materialströmmar för material av papper, plast, glas och metall. Men för eventuella övriga fraktioner är en ökad service för insamling av avfall är nödvändig för att hushållen och andra innehavare ska ha möjlighet lämna sitt avfall utan att ha tillgång till bil.

Sveriges Allmännyttas anser att de angivna kriterierna för servicegrad är alltför allmänt hållna och behöver tydliggöras.

8.9 Krav på ytterligare sortering

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om krav på eftersortering för att möjliggöra ytterligare materialåtervinning. Inom allmännyttan finns fastighetsnära insamling av förpackningar i över 80 procent av beståndet. Trots att fastighetsägarna lägger mycket resurser på information och åtgärder för beteendeförändringar för hyresgäster blir det i många fall felsorterat. Det förekommer också att fastighetsskötare sorterar manuellt innan avfallentreprenören hämtar för att undvika felsorteringsavgifter.

12.2 Krav på redovisning om kommunens avfallshantering

Sveriges Allmännyttas tillstyrker förslaget om att kommunen ska redovisa hur kostnader och intäkter för avfallshanteringen ska redovisas.

Övrigt

Sveriges Allmännyttas anser att kommunerna ska rapportera utsläppen av växthusgaser från det avfall som lämnas till förbränning. Syftet med denna rapportering är att skapa incitament för kommunerna att lämna avfall till materialåtervinning i stället för till förbränning.

Sveriges Allmännyttas anser att kommunerna behöver tillhandahålla statistik om avfallsmängder och annan relevant information om avfall till de verksamheter som lämnar avfallet till kommunens insamling. Verksamheter behöver statistiken för att kunna följa upp sin verksamhet och i förekommande fall kunna uppfylla kraven i CSRD.

Stockholm den 14 februari 2025

Cathrine Holgersson
Vd